

M/Y Loris är en välbevarad lyxyacht från 1913 som ägdes av Ivar Kreuger.

Vacker och välbevarad lyxyacht

M/Y Loris är en exklusiv och totalrenoverad lyxyacht från 1913 som klyver vågorna i Stockholms skärgård i 28 knop. Den vackra expresskryssaren i fennissad mahogny beställdes av tändstickskungen Ivar Kreuger och ritades av konstruktören Knut Ljungberg och färdigställdes på Håstholmsvarvet i Nacka.

M/Y Loris byggdes med vackra beslag och exklusiv inredning i jugendstil komplett med äkta mattor, påkostade möbelter och skinn dynor. Båten är en av de mest påkostade och välrenoverade klassiska yachter som finns i Sverige idag. Hon har visats och beundrats på många platser i landet, bland annat på båtmässorna i Stockholm och Göteborg, samt på antikmässan i Gustavsberg. Sommaren 2010 transporterade hon kändisar i SVT's tv-program "Sommarpratarna".

Ivar Kreuger använde M/Y Loris för resor i skärgården och till sin ö Ångs- holmen och för representation. Ombord mötte han då- tidens Hollywoodstjärnor och kungligheter och skålade i champagne. Båten är bland annat känd för en tur år 1924 med Douglas Fairbanks, Charles Magnusson, Mary Pickford, Mauritz Stiller och Greta Garbo som förevigades i en SF journalfilm.

Ivar Kreuger hanterade inte båten själv. Hans privat-

chaufför fick också till upp- gift att köra båt. Ombord fanns även en maskinist som tog hand om motorn och dess drift. Här fanns också ben- sintankar som rymde 1500 liter, men Kreuger åkte aldrig längre än till Sandhamn. Bå- tens sista motor drog 185 liter bensin i timmen. Ivar Kreu- ger ägde båten till sin död år 1932. Den gick på exekutiv auktion och köptes av direktör Ruben Johansson i Södertälje som ägde den till 1963. Under en lång period stod den på en uppställningsplats och förföll.

ÅR 1993 köptes M/Y Loris som ett förfallet vrak av Mats Arrhénborg och genomgick en omfattande renovering där bordläggningen under vattenytan, köl, och däck byttes ut. Renoveringen tog 5 år och sponsrades bland annat av Hufvudstaden, ett fastighets- bolag som Ivar Kreuger bil- dat år 1915. Det kulturhisto- riska värdet är fortfarande högt eftersom samma teknik och

utförande valts som när båten byggdes.

M/Y Loris K-märktes 2013, vilket innebär vissa förplik- telser, men sätter inga större käppar i hjulet i samband med underhåll och repara- tioner, menar Mats Arrhén- borg.

– Vi vill jobba på att hitta tillbaka till originalet så väl som möjligt, men det finns inget tvång förbundet med k-märkningen. Vi är natu- ligtvis stolta över utmärkel- sen och försöker leva upp till detta så väl som möjligt. Båten är en historiebärare och dess berättelse är viktig att bevara för framtiden, säger Mats Arrhénborg.

Vad är det som gör Loris så speciell? Vad ger den för känsla? Har hon en själ?

– Med risk för att vara lite partisk anser jag att hon är en av de vackraste båtar som byggts. Hon är busig på något sätt. Hon är stor, men ändå så liten. Det är en 15 meter lång racerbåt som ger en sär- egen känsla jag aldrig upp- levtt tidigare.

M/Y Loris är lite drygt 100 år gammal, men vad som känns modernt är båtens gångegen- skaper i sjön. Skrovet är lätt- drivet med en dieselåtgång på ynka en liter per sjömil i 18 knops fart, menar Mats.

– M/Y Loris är den enda båt jag kört där det känns som att åka i en nedförsbacke. Många andra båtar plogar sig fram i sjön. Loris stiger upp och rider på sin akter- våg. Den har ett lugnt och trevligt "släpp" som saknar motstycke hos senare tiders båtkonstruktioner. Den kniv-skarpa fören klyver sjön på ett vackert och ända- målsenligt sätt, vilket ger en lugn och stötfri gång även i hårt väder.

M/Y Loris är för det mesta mycket välkommen var hon än färdas och lägger till. Många beundrar båten, men känner också till Kreuger och hans historia och har kopp- lingar till detta på ett eller annat sätt. Båten och historiken öppnar upp till många sociala kontakter på ett fantastiskt och roligt sätt, menar Mats.

Har båten en framtid? Hur länge kan den leva kvar?

– M/Y Loris går inte att behålla hur länge som helst, men jag tror nog att hon kan fungera i ytterligare 100 år. Den bästa lösningen vore kanske om ett museum tog hand om henne den dagen hon blivit för gammal för att användas. Det faktum att framtidens båtar måste göras betydligt bränslesnålare gör Loris till ett föredöme. Lätt-

Salongen är tidsenligt inredd och möblerad. FOTO: MATS ARRHÉNBORG

Mary Pickfords och Douglas Fairbanks med flera i M/Y Loris i juni 1924.

FAKTA

MATERIAL OCH MÅTT: Mahogny, längd 15 m, bredd 2,5 meter.
MOTOR: Cumming 360 hk sedan ca år 2000. Ursprungligen satt troligen en Standard, efter 1919 en Sterling 8 cyl, sedan från och med 1929 en Sterling Coast Guard 300 hk, Pierce Arrow B6, senare en Chris Craft.

drivna skrov är framtidens melodi om vi ska kunna övergå till el-drift eller andra miljövänliga framdrivnings- sätt, säger Mats Arrhénborg.

M/Y Loris går idag med charterverksamhet i Stock- holms skärgård och hyrs ut till konferenser, bröllop, af- färsmöten och lustturer. Hon

har med sina 28 knop en stor räckvidd i hela skärgården och lär säkert med god omvårdnad leva kvar länge än.

KÄLLOR: Sjöhistoriska museet, Loris charter

JOHAN BJURER TEXT OCH FOTO
johan.bjurer@tele2.se
Tel: 08-54 54 27 10